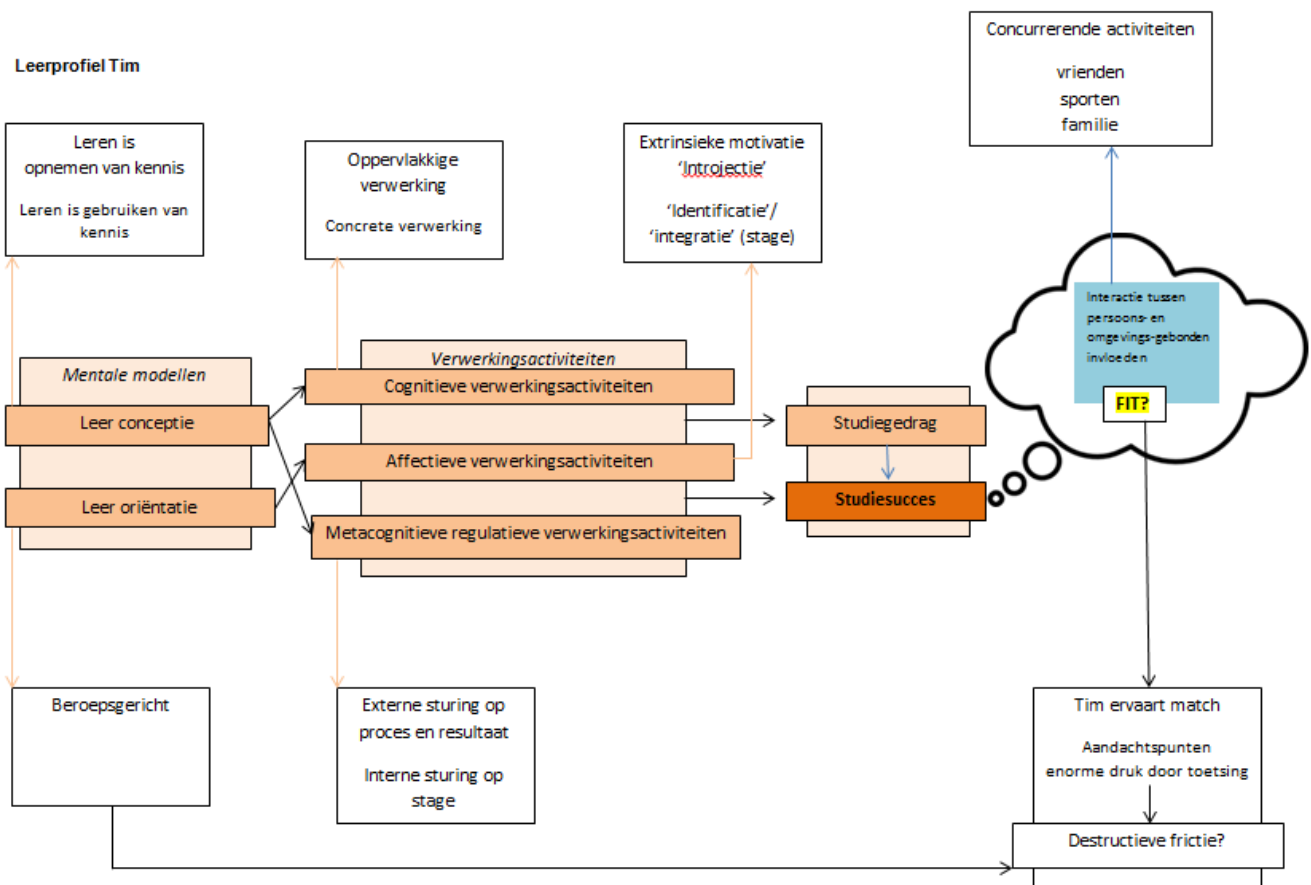

Tim

Profiel Tim

Schematisch:

De kwalitatieve uitwerking van het leerprofiel van Tim start met een korte introductie van Tim's instroomtraject (deel 1), gevolgd door:

deel 2: doorstroom:
- mentale modellen (leerconcepties en leeroriëntaties)
- verwerkingsactiviteiten (cognitieve, affectieve en metacognitieve regulatieve activiteiten)

deel 3: match leren – leeromgeving (fit)

Deel 1 Instroom

Tim wilde altijd graag piloot worden of dierenarts. Maar voor die studies was vwo een vereiste. Tim heeft havo gedaan. Omdat hij zijn eerste voorkeuren niet kon volgen moest hij een alternatief kiezen. Daarover had hij weinig twijfel: *'pabo en niets anders dan pabo'*. Tim werkte in de vakantie altijd mee met de kindervakantieweken. Hij had dan *'dik plezier'* met de kinderen. Hij vond het ook echt leuk om kinderen te helpen als ze ergens tegen aan liepen. Op basis van gesprekken met de decaan/ studiebegeleider heeft Tim aan het einde van havo 4 definitief besloten om naar de pabo te gaan. Tim heeft, ter oriëntatie, een open dag bezocht in Eindhoven. Hij heeft de meeloopdag doorlopen in Den Bosch. Dat kwam qua datum het beste uit. De keuze voor de pabo in Eindhoven had te maken met de grootte van het instituut. Eindhoven leek wat kleiner dan Den Bosch. Bovendien vond hij het in Eindhoven duidelijker.

Toen Tim met de opleiding startte was zijn verwachting dat hij heel veel theorie zou krijgen, met name didactiek. Wat betreft stage verwachtte hij niet veel in een eerste jaar. Tim heeft zich niet gerealiseerd dat hij ook al die CITO toetsen moest doen. Op de middelbare school vond Tim het altijd erg lastig om zich te concentreren en door te zetten. Als iets tegenzat keek Tim erg negatief naar zichzelf. 'Gamen' zorgde toen voor veel afleiding. Op basis van gesprekken met de decaan/ studiebegeleider is hij zich er op de middelbare school bewust van geworden dat hij zelf meer invloed kon uitoefenen op zijn situatie dan hij aanvankelijk dacht. Met die bagage ging hij het hoger onderwijs in.

Tim's ouders waren niet enthousiast over zijn keuze voor de pabo. Ze vonden Tim niet sociaal genoeg. Niet empathisch. Ook hadden ze het idee dat de opleiding te moeilijk zou zijn voor Tim. Ze begrepen niet hoe Tim een voorbeeld zou kunnen zijn voor kinderen. Tim's studiebegeleider van de middelbare school vond Tim wel empathisch. Hij vond de pabo juist goed passen bij Tim. Tim's vrienden reageerden heel verschillend. Sommigen vonden het leraarschap wel bij Tim passen. Anderen lachten hem uit om zijn keuze. Een keuze voor de pabo zou volgens hen betekenen dat hij dan *'zijn hele leven naar school moest'*.

Tim's allereerste ervaringen met de opleiding waren positief. De theorie was heel duidelijk en specifiek. Bepaalde vakken zoals dans vond Tim *'wel grappig'*. Het contact met de stageklas ging Tim veel gemakkelijker af dan hij vooraf had gedacht. Lesvoorbereidingen maken vroeger veel meer tijd dan hij had ingeschat. Het viel hem tijdens stage al direct op dat leraarschap veel meer inhield dan lesgeven alleen.

Deel 2 Doorstroom

Mentale modellen

Leer conceptie (opvattingen)

Tim heeft het liefste dat hem precies wordt verteld wat hij moet doen en wat er van hem wordt verwacht. Hij wil leren wat hij moet leren. Hij wil niet iets doen wat niet nodig is. Hij houdt ervan om gestructureerd en stapsgewijze te werken. Die structuur kan hij zelf vaak moeilijk vinden. Zonder houvast heeft Tim de neiging *'alles door elkaar te halen'*. Tim herkent zich het meeste in de leerconceptie 'leren is opnemen van kennis'. Maar ook in de conceptie 'leren is gebruiken van kennis'. Leren houdt voor Tim zeker in dat hij kennis en vaardigheden verwerft die hij kan gebruiken voor de stage. Hij probeert de theorie vanuit de opleiding ook toe te passen in de praktijk. Als hij studeert zoekt hij veelvuldig naar praktische voorbeelden. Hij kan studiestof daardoor ook beter begrijpen en onthouden. Tim gaat niet op zoek naar verbanden in de studiestof. Alleen als hem dat gevraagd wordt. Ook vat hij de studiestof nooit in eigen woorden samen. Hij vindt het lastig de juiste woorden te vinden voor wat hij wil zeggen.

Leeroriëntatie (motieven)

Tim heeft voor deze opleiding gekozen omdat het werk wat hij ermee kan doen hem enorm interesseert. Hij wil leraar worden. Dat weet hij zeker. *'Ik hou van kinderen. Ik wil ze graag dingen bij leren. Ik wil ze graag helpen in hun ontwikkeling. De belevingswereld van kinderen past goed bij mijn belevingswereld.'* Hij ziet de studie als een goede voorbereiding op zijn toekomstig leraarschap. Tim's leeroriëntatie is het beste te typeren als 'beroepsgericht'. Hoewel Tim er niet aan twijfelt dat dit de juiste studierichting voor hem is, is hij soms bang dat hij deze studie niet aan kan ('ambivalentie'). Zijn ouders hebben hem te kennen gegeven dat zij wat dit betreft in ieder geval weinig vertrouwen in hem hebben. Dat is voor Tim een extra motivatie. Hij wil naar hen toe bewijzen dat hij de studie wel degelijk aankan ('testgericht'). Tegelijkertijd stelt hij ook: *'tentamens leer je maar dat vergeet je weer. Leren voor tentamens helpt me niet om een betere leraar te worden. En dat is juist wat ik wil....een goede leerkracht worden.'*

Verwerkingsactiviteiten

Cognitieve verwerking

Tim zegt: *'Op stage ben ik bij voorkeur bezig met observeren en feedback vragen aan de mentor en de kinderen zelf van hoe ik t beste voortgang kan boeken. Dat probeer ik dan zo goed mogelijk te verwerken in mijn lessen. Op school leer ik t liefste door heel goed op te letten en te luisteren. Het leren uit boeken werkt niet voor mij. Ik moet t echt horen. Daarom moet een docent duidelijk praten en als er vragen zijn moet een docent deze persoonlijk goed uitleggen. Het werkt niet om uitleg te geven aan een hele groep. Het gaat er om dat jij het persoonlijk goed begrijpt.'*

Duidelijkheid en efficiëntie zijn voor Tim twee kernbegrippen als het gaat om verwerkingsactiviteiten. Als hij leert voor tentamens probeert hij zich in eerste instantie een totaalbeeld te vormen van de leerstof. Dat 'complete plaatje' geeft hem duidelijkheid. De praktijk van leren heeft in Tim's geval veel kenmerken van 'oppervlakkig leren'. Tim leert het liefste vanuit samenvattingen waarin de belangrijkste feiten op een rijtje staan. *'Ik probeer samenvattingen bij elkaar te sprokkelen zodat ik een goed overzicht heb van wat ik moet leren. Als ik t dan niet goed begrijp neem ik het boek er bij om meer duidelijkheid te krijgen. Ik vind het heel lastig om samenvattingen zelf te maken. Ik weet niet goed wat belangrijk is en wat minder belangrijk is. Mijn grootste probleem bij het maken van samenvattingen is de verwoording. Als ik iets moet verwoorden doe ik dat vaak zo raar of wazig dat anderen helemaal niet begrijpen wat ik wil zeggen.'* Tim bestudeert samenvattingen pagina voor pagina. Hij bestudeert de verschillende onderdelen los van elkaar. Feiten en begrippen die in het aanbod en de samenvatting aan bod zijn gekomen probeert hij zo goed mogelijk te onthouden. In Tim's leren zijn ook aspecten van 'concrete verwerking' te herkennen. Hij gebruikt voorbeelden uit de praktijk om de leerstof beter te kunnen onthouden.

Tim vat een en ander als volgt samen:

'Kenmerkend is dat ik op inhoud overzicht nodig heb en structuur. Ik vind het heel lastig om dat overzicht zelf te krijgen. Ik raak in de war. Als ik wel overzicht heb kan ik gericht gaan leren. Dat leren is veelal reproductief. Ik wil graag de stap maken naar meer concrete verwerking. Leraarschap is mijn drijfveer. Al het andere is daaraan ondergeschikt'

(Metacognitieve) regulatieve verwerking

Tim stelt dat er wat betreft sturing voor hem een belangrijk verschil is tussen stage en opleiding. Op stage weet Tim heel goed zelf wat hij wil leren. Hij vindt ook dat hij daar een actieve rol moet nemen. Op de opleiding echter heeft hij externe sturing keihard nodig. De druk van de tentamens is zo hoog. Hij heeft anderen nodig om het precies te duiden wat hij moet doen (inhoud), hoe hij dat het beste kan bestuderen (proces) en wanneer iets goed genoeg is (resultaat). Tim geeft aan dat het lesaanbod voor hem een belangrijk houvast is bij zijn studeren. Tim leert het beste als hij iets hoort of ziet. Niet als hij

leest. Tijdens het studeren maakt hij graag gebruik van studie-aanwijzingen die door docenten worden gegeven. *'Zij weten waar ze het over hebben...dus dat is belangrijk'*. Om zeker het juiste te doen bestudeert hij de leerstof bij voorkeur in de volgorde waarin die tijdens de les of in de samenvatting wordt behandeld. Tim heeft er weinig vertrouwen in dat hij de stof goed beheerst als hij zijn kennis niet in oefentoetsen kan testen. Tim heeft moeite met het verwerken van grote hoeveelheden studiestof. Hij raakt dan gemakkelijk in de war. Daarom is Tim veel bezig met ordening van informatie. Ook is aandacht soms een probleem. Dat is bijvoorbeeld bij 'taal' het geval.

Ten behoeve van versterking van zijn regulatieve vaardigheden heeft Tim dit jaar deelgenomen aan de 'MeesterMasterClass'. Hij geeft zelf aan dat hij zijn regulatieve vermogens zichtbaar heeft uitgebouwd. Voor aanvang van het aanbod gaf Tim zichzelf een onvoldoende op zelfsturing. Na het doorlopen van het aanbod beoordeelt hij zichzelf met het rapportcijfer 7. Tim vindt van zichzelf dat hij met name progressie heeft gemaakt op het vlak van 'deadlines opnemen in zijn planning', 'planmatig werken', en 'communiceren over voortgang'. Tim ziet voor zichzelf onder meer aandachtspunten liggen op het vlak van 'aandacht richten op het werk', 'impulsen beheersen om andere dingen te gaan doen dan te leren (terwijl hij zich dat wel had voorgenomen)' en 'zichzelf motiveren'. Tim blijft nog wel de neiging houden om alles 'uit zijn hoofd te doen'. *'Ik ben het gewend om planningen mentaal in mijn hoofd te maken. Ik vind het moeilijk om t op papier te zetten omdat ik vaak heel rommelig ben. Soms bij grotere opdrachten, bijvoorbeeld de kwartaalopdrachten,haal ik daardoor alles door elkaar'*

Affectieve verwerking

Het beeld dat Tim schetst als het gaat om affectieve verwerking is tamelijk diffuus. Het heeft kenmerken van 'externe regulatie', van 'introjectie', van 'identificatie' en van 'integratie'. Kijkend naar het afgelopen jaar merkt Tim dat hij zichzelf kan motiveren voor zijn studie omdat hij echt wel inziet dat studie en stage van belang zijn om een goede leerkracht te worden. Als hij kiest voor dit vak is het logisch dat hij in de studie investeert. Dit is het vak waarin hij zichzelf thuis voelt. Hij weet zeker dat dit is wat hij wil. De studie helpt hem om de beste leerkracht te worden die hij kan zijn. Dat betekent ook dat hij het belangrijk vindt om in deze vier jaren zoveel mogelijk te leren. Hij zou enorm van zichzelf balen als hij dit jaar niet zou halen omdat hij te weinig had geïnvesteerd. Hij vindt ook dat hij het naar bijv. zijn ouders niet kan maken om het er maar een beetje bij te laten hangen.

De praktijk is dat hij altijd wel actief aanwezig is op school maar ook dat hij op het laatste moment vaak nog veel moet doen. Dat vindt hij niet erg. *'Stress levert me adrenaline, adrenaline levert me focus, focus levert me resultaat'*.

Deel 3   Fit

Onderwijspraktijk

Docenten

Voor Tim is het meest kenmerkende van een goede docent dat deze betrokken is en nieuwsgierig naar hem, zijn ervaringen, zijn voortgang, zijn vragen. Hij vindt een individuele benadering heel fijn. Immers: *'wat voor mij geldt hoeft niet voor anderen te gelden. En omgekeerd: wat voor anderen geldt hoeft niet voor mij te gelden'*. Op de tweede plaats vindt Tim het ook belangrijk dat docenten in staat zijn om belangrijke vakinhouden op een aantrekkelijke en begrijpelijke manier over te brengen en dat de docent veel aandacht heeft voor praktische toepassingen van het vak in de stage.

Kijkend naar zijn ervaringen bemerkt Tim dat sommige docenten naadloos voldoen aan het profiel dat hij voor ogen heeft. Andere docenten passen minder goed in dat beeld.

Begeleiders

Voor Tim is het belangrijk dat een begeleider hem duidelijk kan uitleggen wat er van hem wordt verwacht en hoe hij dat kan realiseren. In dat opzicht is Tim gebaat bij sturing. Vooral bijvoorbeeld als het gaat om het verkrijgen van overzicht. Ook vindt Tim het fijn als een begeleider op de hoogte is van de vorderingen die hij maakt en in actie komt als de situatie daar om vraagt. *'Van de studieloopbaanbegeleider wil ik graag heel veel feedback. Ook negatieve feedback omdat ik dan weet wat ik moet verbeteren. Maar ook positieve feedback zodat ik weet waar ik goed mee bezig ben en waar ik vooruitgang mee boek.'* Tim heeft niets met begeleiders die hem proberen te stimuleren om het maximale uit zichzelf te halen. Begeleiders die dat doen gaan al snel te veel pushen. 'Willen' verandert daarmee altijd in 'moeten'. En daar is niemand mee gebaat.

Tim vindt dat de begeleiding op de Pabo in het algemeen goed aansluit op zijn behoeften. Hij merkt daarbij op dat er wel grote verschillen zijn tussen begeleiders.

Individueel of samen

Tim heeft een duidelijke voorkeur voor samen werken. Hij geeft er de voorkeur aan om zich samen met anderen voor te bereiden op een tentamen. Hij werkt het liefste samen met anderen aan opdrachten. En: als hij bepaalde onderdelen van de studiestof niet goed begrijpt gaat hij vaak naar medestudenten om uitleg te vragen. Ingeval van niet-begrijpen stapt hij ook gemakkelijk af op docenten. Wat Tim betreft is er op de opleiding een goede balans gevonden tussen individueel en samen werken.

Overig

Tim vindt de sfeer op de opleiding absoluut ondersteunend voor zijn studiesucces. Hij voelt zich heel erg op zijn gemak in de klas. Hij heeft een goed contact met leerkrachten. Hij kan er niet alleen terecht met zijn vragen maar hij kan ook echt lol hebben met de docenten. En ook de feestjes die de activiteitencommissie organiseert vindt hij heel gezellig. Dit alles maakt dat Tim zich sterk verbonden voelt met de opleiding. En juist dat is een belangrijke motivatie om altijd aanwezig te zijn bij activiteiten op de opleiding.

Op de tweede plaats zijn de ASV lessen (algemene studievaardigheden) van groot belang voor Tim. Tijdens de ASV krijgt hij de houvast en ondersteuning die hij nodig heeft om grip te blijven houden op zijn studie. Door ASV heeft hij goed zicht op wat hij moet doen.

De plek van toetsing in de opleiding is voor Tim niet ondersteunend als het gaat om studiesucces. De druk op het behalen van toetsen is zo groot dat hij soms vergeet waarom hij ook al weer gestart was met deze opleiding. In dit opzicht wordt, naar zijn idee, echt teveel van studenten gevraagd. Wat hem betreft zou de gerichtheid wat meer mogen liggen op 'ontwikkeling' in plaats van op 'afrekening'. Volgens Tim moet het belang van toetsen altijd gerelateerd zijn aan beroepsuitoefening. Op dit moment overschaduwde toetsing vaak zijn gerichtheid op beroepsuitoefening.

[terug](#)

